

บทคัดย่อ

T 164075

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : เสถียรภาพและความยืดหยุ่นของภาษีอากรไทย

ชื่อผู้เขียน : นางสาวศิราลักษณ์ อินทร์ไทยวงศ์

ชื่อปริญญา : เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2547

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์บุญธรรม ราชรักษ์	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์วันชัย ริมวิทยากร	
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ไกร โพธิ์งาม	

การศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาเสถียรภาพและความยืดหยุ่นของภาษีฐานรายได้ ซึ่งได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีฐานการบริโภค ซึ่งได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ซึ่งจากการศึกษาจะทำให้ทราบถึงเสถียรภาพ และความยืดหยุ่นของภาษีฐานรายได้และฐานการบริโภค เพื่อประโยชน์ในการวางแผนกำหนดนโยบายด้านภาษีอากรให้เหมาะสม ตลอดจนการวางแผนการจัดเก็บรายได้ภาษีอากรในอนาคต นอกจากนี้จะเป็นแนวทางในการศึกษาถึงรายได้ภาษีอากรประเภทอื่น ๆ ได้

การศึกษาเสถียรภาพภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต ภาษีอากรโดยรวม ได้ใช้ข้อมูลประเภทitudinal ของรายได้ภาษีอากรทั้ง 5 ประเภท ในช่วงปีงบประมาณ 2535-2545 โดยการนำรายได้ภาษีอากรมาประมาณค่ารายได้ภาษีอากรที่ควรจะเป็นโดยใช้ Regression Analysis แล้วนำค่าประมาณที่ได้มาคำนวณหาค่าดัชนีเสถียรภาพตามการศึกษาของ Williams และคณะ สำหรับการศึกษาความยืดหยุ่นของรายได้ภาษีอากรได้ใช้ข้อมูลitudinal ของรายได้ภาษีอากร และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) คำนวณโดยใช้

Regression Analysis ซึ่งในการหาค่าความยืดหยุ่นของภาษีได้ทำการจัดผลกระทบจากการใช้มาตรการภาษีของรัฐบาลในสมการรายได้ภาษีต่อ GDP ด้วยวิธี Dummy Variable

จากผลการศึกษาพบว่าภาษีที่มีเสถียรภาพสูงสุด ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม รองลงมา ได้แก่ ภาษีอากรโดยรวม ภาษีสรรพสามิต ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามลำดับ นั้นย่อมแสดงว่าภาษีมูลค่าเพิ่มมีความสามารถในการรักษาระดับการทำรายได้มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการที่ภาษีมูลค่าเพิ่มมีฐานภาษีในการจัดเก็บกว้างและทั่วถึง สำหรับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีเสถียรภาพต่ำที่สุด เนื่องจากการที่ภาษีเงินได้เป็นการเก็บภาษีจากฐานรายได้ของบุคคล ซึ่งรายได้ของบุคคลมีความไหวตัวง่ายเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาวะเศรษฐกิจหรือมาตรการทางภาษี จึงทำให้กระทบต่อรายได้ของภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ง่าย

ผลการศึกษาความยืดหยุ่นของรายได้ภาษีอากรต่อ GDP แยกประเภทภาษี พบว่าภาษีที่มีความยืดหยุ่นมากที่สุด ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม รองลงมา ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีสรรพสามิต โดยภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีเพียงประเภทเดียวที่มีความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 จากผลการศึกษาความยืดหยุ่นแสดงให้เห็นว่า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล มีความสามารถในการทำรายได้ (Revenue Performance) และมีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ (Automatic Stabilization) ในระดับสูง เนื่องจากภาษีมียุทธศาสตร์ความยืดหยุ่นต่อ GDP ค่อนข้างสูง ส่วนภาษีสรรพสามิตมีความสามารถในการทำรายได้ (Revenue Performance) และมีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ (Automatic Stabilization) ในระดับต่ำ เนื่องจากภาษีมียุทธศาสตร์ความยืดหยุ่นต่อ GDP ค่อนข้างต่ำ แม้ว่าภาษีสรรพสามิตจะมีความยืดหยุ่นที่น้อยกว่า 1 แต่ความยืดหยุ่นของภาษีอากรโดยรวมมีค่ามากกว่า 1 นั้นย่อมแสดงว่าภาษีอากรโดยรวมของไทยมีความสามารถในการทำรายได้ (Revenue Performance) และมีความสามารถในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจโดยอัตโนมัติ (Automatic Stabilization) ในระดับสูง

ABSTRACT

TE 164075

Thesis Title : Stability and Elasticity of Thai Taxation

Student ' s Name : Miss Siralak Inthaiwong

Degree Sought : Master of Economics

Academic Year : 2004

Advisory Commitee :

1. Assoc. Prof. Boontham Racharak	Chairperson
2. Assoc. Prof. Vanchai Rinvittayagorn	
3. Assoc. Prof. Dr. Grai Phongam	

The objectives of this thesis are to study stability and elasticity of tax on income and tax on consumption. The income tax base consists of personal income and corporate income tax. The consumption tax base comprise of value added tax and excise tax. This study could be benefit for tax policies and tax collection administration. In addition, it will be a guideline for studying other type of tax revenue in the further.

The study of stability of personal income tax, corporate income tax, value add tax and excise tax base on secondary data during fiscal years in 1992–2002. The data were analyzed using the least squares regression of the natural log of tax revenue and the inverse of the standard error of the natural log of tax revenue being used by literature of Williams, etc al. For studying on tax elasticity base on secondary data

of tax revenue and Gross Domestic Product (GDP) conducted by regression analysis technique. In this study has applied Dummy Variable Method by being used to separate discretionary revenue effect.

From the outcome of tax stability reveals that the most stable revenue sources were value added tax, total tax revenue, excise tax, corporate income tax and personal income tax consecutively. It also shows that value added tax (VAT) has the most ability to maintain of level revenue performance. The reason that VAT has the most stability because it has broad bases. Personal income tax has the least stable because it has collected from personal income base so it has more sensitivity when economy or tax policies have changed.

Study on each tax elasticity shows that the most tax elasticity are value added tax, personal income tax, corporate income tax and excise tax consecutively. Excise tax elasticity is only tax which has elasticity lower than one. The results of tax elasticity of value added tax, personal income tax, corporate income tax reveals the ability of these taxes generate revenue performance and automatic stabilization at a high level because tax elasticity of these taxes are higher than one. Income tax elasticity of excise tax generates revenue for the government and automatic stability at a low level because tax elasticity is lower than one. Although excise tax elasticity is lower than one but total revenue tax elasticity is higher than one shows total revenue tax generates revenue for the government and automatic stability at a high level.